# Het vroegtijdig opstarten van palliatieve zorg in de eerste lijn: kunnen prognostische hulpmiddelen hierbij een hulpmiddel zijn?

**Haio:** VAN DEN BRIL Veerle , U.A.
**Promotor:** VAN DEN EYNDEN Bart
**Praktijkopleider:** VAN DEN EYNDEN Bart , VOS Lianne

**Context:** Huisartsen krijgen meer en meer te maken met ongeneeslijk zieke patiënten. Door de huidige medische ontwikkelingen en de verouderende populatie is er een toenemende nood aan palliatieve zorg in de eerste lijn. Palliatieve zorg omvat echter meer dan de zorg in de laatste levensweken. Het tijdig opstarten ervan is van belang om optimaal aan de noden en wensen van de patiënt te kunnen voldoen en om beter op de zorgbehoeften te kunnen anticiperen. E?n van de belangrijkste redenen waarom palliatieve zorg vaak te laat wordt opgestart is dat het vaak bijzonder moeilijk is om de overlevingsduur van de patiënt correct in te schatten. Er zijn reeds verscheidene richtlijnen en schalen, zoals de Supportive and Palliative Indicators Tool, ontwikkeld als hulpmiddel om een houvast te bieden bij het stellen van deze prognose.

**Onderzoeksvraag:** Hoe staan huisartsen ten aanzien van het vroegtijdig opstarten van palliatieve zorg? Hoe staan huisartsen tegenover het gebruik van instrumenten voor het inschatten van de levensduur van patiënten met een ongeneeslijke aandoening? Is het gebruik van de Supportive and Palliative Indicators Tool haalbaar in de dagelijkse huisartsenpraktijk?

**Methode:** Allereerst werd er een literatuuronderzoek verricht via de elektronische databank PubMed. Vervolgens werd er een vragenlijst opgesteld. Deze werd via email naar de huisartsen van de wachtkring HRM gestuurd. In bijlage werd tevens de Supportive and Palliative Care Indicators Tool (SPICT) verzonden. Er werd aan de huisartsen gevraagd deze SPICT bij enkele palliatieve patiënten in de praktijk te gebruiken, en om nadien de vragenlijst in te vullen.

**Resultaten:** 18 (18,4%) van de 98 aangeschreven huisartsen verleenden hun medewerking aan het onderzoek. De grote meerderheid van de huisartsen vindt dat palliatieve zorg tijdig gestart dient te worden, ofwel op het moment van diagnose, ofwel bij een levensverwachting van maximum 1 jaar. Vele huisartsen geven aan zich onzeker te voelen bij het inschatten van de levensverwachting en aldus nood te hebben aan prognostische hulpmiddelen. Slechts 11% maakt in de praktijk echter gebruik van een dergelijke prognostische richtlijn. De grote meerderheid van de huisartsen bleek positief over het gebruik van SPICT in de dagelijkse huisartsenpraktijk. SPICT werd als overzichtelijk, bondig en gebruiksvriendelijk beschouwd. De huisartsen vonden echter dat er onvoldoende rekening wordt gehouden met comorbiditeiten, het biopsychosociaal model, woonomgeving, sociaal statuut ed. De meeste huisartsen gaven evenwel aan SPICT in de toekomst verder te willen gebruiken in de praktijk.

**Conclusie:** Uit het onderzoek blijkt dat de grote meerderheid van de ondervraagde huisartsen een positieve instelling heeft ten opzichte van het vroegtijdig starten van palliatieve zorg. Hoewel de meeste huisartsen aangeven zich onzeker te voelen bij het inschatten van de overlevingsduur van de patiënt, maakt slechts een klein percentage van de huisartsen gebruik van een prognostisch hulpmiddel in de praktijk. De grote meerderheid van de huisartsen blijkt evenwel positief over het gebruik van SPICT in eerste lijn.